

דינמיקה של כלי רכב - דף נוסחאות

מאפיין דינמי של רכב

$$D(v) = \frac{1}{mg} \left(\frac{M_{eng} \cdot \eta_t \cdot i_{total\_x}}{R_k} - \frac{1}{2} \rho C_D A v^2 \right)$$

מאפיין דינמי של רכב

mg [N] משקל הרכב.

M_{eng} [N·m] מומנט מנוע.

η_t נצילות רכבת כוח.

i_{total_x} יחס העברה כולל של ההילוך המשולב (כל הגלגל"ש המשולבים).

R_k [m] רדיוס קינמטי של גלגל.

ρ צפיפות האוויר (המדיום שבו נע הרכב).

C_D מקדם גרר של צורת גוף הרכב.

A [m²] שטח חתך של גוף הרכב.

v [m/s] מהירות הרכב ביחס לאוויר.

$$D(v) = \psi + \frac{\gamma_m}{g} \cdot a$$

מאפיין דינמי של רכב

θ [deg] שיפוע הדרך.

f מקדם חיכוך בין הגלגלים למשטח הדרך.

ψ התנגדות גלילה / התנגדות כביש.

γ_m מקדם מסה נוספת.

g [m/s²] תאוצת הכובד.

a [m/s²] תאוצת הרכב.

$$\psi = f \cos(\theta) + \sin(\theta)$$

התנגדות כביש

ψ התנגדות כביש / התנגדות גלילה.

f מקדם התנגדות גלילה.

θ [deg] זווית הכביש (חיובי-עלייה, שלילי-ירידה).

מקדם מסה נוספת

γ_m מקדם מסה נוספת.

i_{total_x} יחס תמסורת כולל של ההילוך המשולב.

$$\gamma_m = 1.04 + 0.0025 (i_{total\_x})^2$$

$$i_{total\_x} = i_{gear} \cdot i_{final}$$

$$n_{wheels} = n_{engine} \cdot i_{total}$$

$$v = \frac{\pi D_{wheel} \cdot n_{wheel} \cdot 3.6}{60,000}$$

$$D_{wheel} = \left((TireWidth) \cdot \left(\frac{TireSideWall}{100} \cdot 2 \right) + (RimOD \cdot 25.4) \right) \cdot 10^{-3}$$

יחס העברה כולל

i_{total_x} יחס העברה כולל, עבור ההילוך המשולב.
 i_{gear} יחס תמסורת של ההילוך המשולב בתיבת ההילוכים.
 i_{final} יחס תמסורת סופי / יחס תמסורת של הדיפרנציאל.

סל"ד גלגל

n_{wheels} סל"ד גלגל.
 n_{engine} סל"ד מנוע.
 i_{total} יחס העברה כולל.

מהירות קווית גלגל

מהירות קווית $v \left[\frac{km}{h} \right]$

קוטר גלגל $D [m]$

סל"ד גלגל $n_{wheel} [RPM]$

חישוב קוטר גלגל

לפי המידה שמופיעה על הצמיג, סימון אירופאי (מטרי).

קוטר גלגל $D_{wheel} [m]$

רוחב הצמיג $TireWidth [mm]$

דופן הצמיג $TireSideWall [\%]$

קוטר חישוק $RimOD [inch]$

08.07.2015

$$i_{total} = \frac{\omega_{engine}}{\omega_{wheel}}$$

$$\omega_{engine} = n_{engine} \cdot 0.1047$$

$$\omega_{wheel} = \frac{v}{R_k}$$

$$v = \omega_{wheel} \cdot R_k$$

$$n \cdot 0.104719755 = \omega$$

$$P = M_{eng} \cdot \omega_{eng}$$

יחס העברה כולל

i_{total} יחס העברה כולל.

מהירות זוויתית מנוע $\omega_{engine} \left[\frac{rad}{s} \right]$

מהירות זוויתית גלגל $\omega_{wheel} \left[\frac{rad}{s} \right]$

מהירות זוויתית מנוע

מהירות זוויתית מנוע $\omega_{engine} \left[\frac{rad}{s} \right]$

n_{engine} [RPM] סל"ד מנוע.

מהירות זוויתית גלגל

מהירות זוויתית גלגל. $\omega_{wheel} \left[\frac{rad}{s} \right]$

מהירות קווית. $v \left[\frac{m}{s} \right]$

רדיוס קינמטי של גלגל. $R_k [m]$

מהירות קווית גלגל

מהירות קווית $v \left[\frac{m}{s} \right]$

רדיוס קינמטי של גלגל $R_k [m]$

מהירות זוויתית $\omega_{wheel} \left[\frac{rad}{s} \right]$

המרת יחידות – מסל"ד למהירות זוויתית

n [RPM] סל"ד

מהירות זוויתית $\omega \left[\frac{rad}{s} \right]$

הספק מנוע

הספק מנוע $P [w]$

מומנט מנוע. $M_{eng} [N \cdot m]$

מהירות זוויתית מנוע. $\omega_{eng} \left[\frac{rad}{s} \right]$

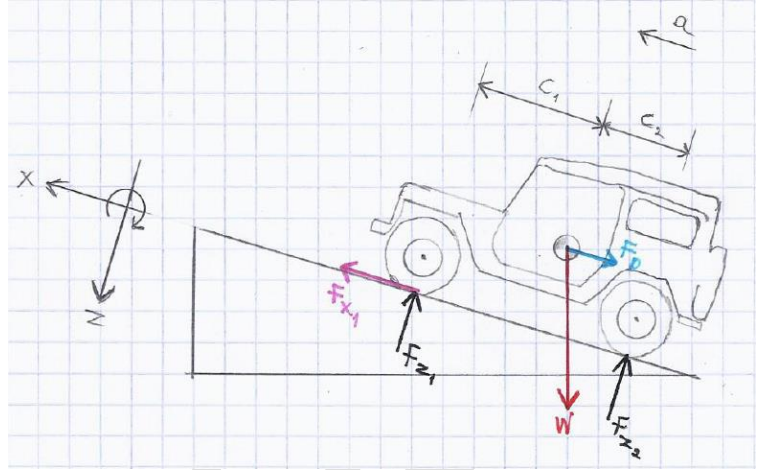
דינמיקה של כלי רכברכב הנעה קדמית (FWD)משוואות כוחות

$$\begin{aligned} X : +F_{x1} - W \sin(\theta) - F_D &= ma \\ Y : -F_{z1} - F_{z2} + W \cos(\theta) &= 0 \\ M : +(C_1 \cdot F_{z1}) - (C_2 \cdot F_{z2}) + (h \cdot F_{x1}) &= 0 \end{aligned}$$

$$W = mg$$

$$F_D = \frac{1}{2} \rho C_D A v^2$$

$$F_{x1} \leq \mu F_{z1}$$

דיאגרמת גוף חופשילאחר פיתוחים

$$F_{x1} = ma + mg \sin(\theta) + F_D$$

$$F_{z1} = mg \cos(\theta) - F_{z2} = \frac{C_2 mg \cos(\theta) - h F_{x1}}{C_2 - C_1}$$

$$F_{z2} = \frac{C_1 mg \cos(\theta) + h F_{x1}}{C_1 + C_2}$$

$$a_{\max} = \left(\frac{\mu C_2 \cos(\theta)}{C_1 + C_2 + \mu h} - \sin(\theta) - F_D \right) \cdot g$$

08.07.2015

משוואות כוחות

$$X : F_{x2} - W \sin(\theta) - F_D = ma$$

$$Y : -F_{z1} - F_{z2} + W \cos(\theta) = 0$$

$$M : +(C_1 \cdot F_{z1}) - (C_2 \cdot F_{z2}) + (h \cdot F_{x2}) = 0$$

$$W = mg$$

$$F_D = \frac{1}{2} \rho C_D A v^2$$

$$F_{x2} \leq \mu F_{z2}$$

לאחר פיתוחים

$$F_{x2} = m(a + g \sin(\theta)) + F_D$$

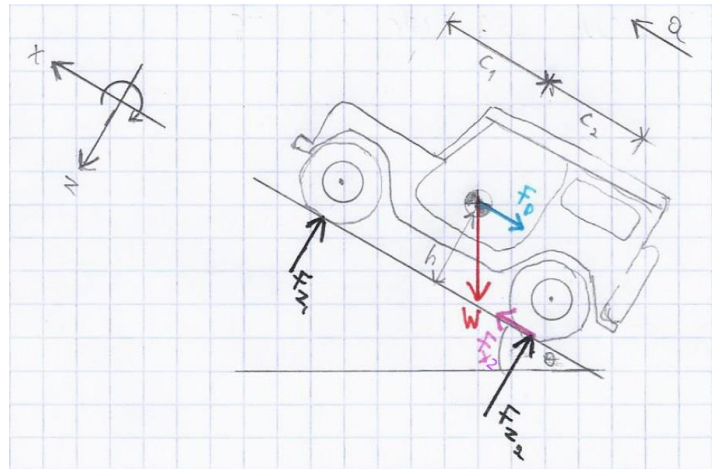
$$F_{z1} = mg \cos(\theta) - F_{z2}$$

$$F_{z2} = \frac{C_1 mg \cos(\theta) + h F_{x2}}{C_1 + C_2}$$

$$a_{\max} = \left(\frac{\mu C_1 \cos(\theta)}{C_1 + C_2 - \mu h} - \sin(\theta) - \frac{F_D}{mg} \right) \cdot g$$

רכב הנעה אחורית (RWD)

דיאגרמת גוף חופשי

רכב הנהנה כפולה (AWD)משוואות כוחות

$$\begin{aligned} X: & +F_{x1} + F_{x2} - W \sin(\theta) - F_D = ma \\ Y: & -F_{z1} - F_{z2} + W \cos(\theta) = 0 \\ M: & +(C_1 \cdot F_{z1}) - (C_2 \cdot F_{z2}) + h(F_{x1} + F_{x2}) = 0 \end{aligned}$$

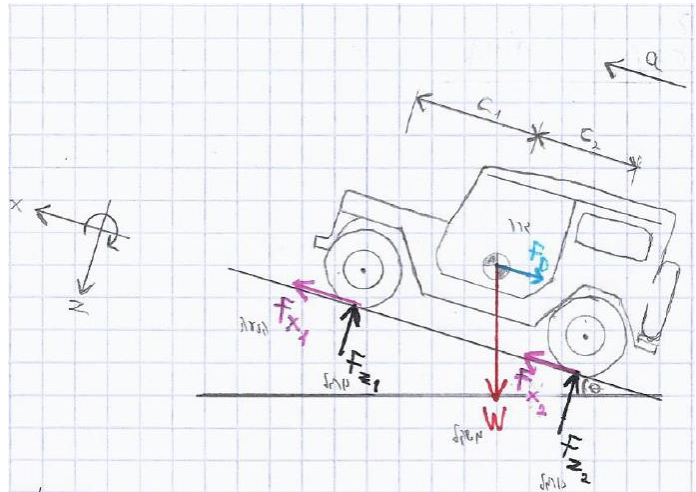
$$W = mg$$

$$F_D = \frac{1}{2} \rho C_D A v^2$$

$$F_x = F_{x1} + F_{x2}$$

$$F_{x1} = K_f F_x \leq \mu_1 F_{z1}$$

$$F_{x2} = (1 - K_f) F_x \leq \mu_2 F_{z2}$$

דיאגרמת גוף חופשילאחר פיתוחים

$$F_x = (F_{x1} + F_{x2}) = m(a + g \sin(\theta)) + F_D$$

$$F_{z1} = mg \cos(\theta) - F_{z2}$$

$$F_{z2} = \frac{C_1 mg \cos(\theta) - h(F_{x1} + F_{x2})}{(C_1 - C_2)}$$

$$a_{max\_Front} = \left(\frac{\mu_1 C_2 \cos(\theta)}{K_f (C_1 + C_2) + \mu h} - \sin(\theta) - \frac{F_{Drag}}{mg} \right) \cdot g$$

$$a_{max\_Rear} = \left(\frac{\mu_2 C_1 \cos(\theta)}{(1 - K_f)(C_1 + C_2) - \mu_2 h} - \sin(\theta) - \frac{F_{Drag}}{mg} \right) \cdot g$$

אם $a_{Front} < a_{Rear}$ אז הגלגלים הקדמיים מחליקים, ותאוצת הרכב $a = a_{Front}$

אם $a_{Front} > a_{Rear}$ אז הגלגלים האחוריים מחליקים, ותאוצת הרכב $a = a_{Rear}$

$$K = \frac{m}{l^2} \cdot \frac{bC_R - aC_F}{C_R \cdot C_F}$$

$K > 0 \Rightarrow$ Under Steer

$K = 0 \Rightarrow$ Neutral Steer

$K < 0 \Rightarrow$ Over Steer

$$v_t = \sqrt{\frac{l \cdot b \cdot C_R}{ma}}$$

פקטור יציבות

פקטור יציבות $K \left[\frac{s^2}{m^2} \right]$

מסת הרכב $m [kg]$

מרחק סרנים $l [m]$

מרחק ממרכז מסה למרכז גלגל קדמי $a [m]$

מרחק ממרכז מסה למרכז גלגל אחורי $b [m]$

קשיחות של הצמיג האחורי $C_R \left[\frac{rad}{N} \right]$

קשיחות של הצמיג הקדמי $C_F \left[\frac{rad}{N} \right]$

מהירות טנגנטית

מהירות טנגנטית $v_t \left[\frac{m}{s} \right]$

מרחק סרנים $l [m]$

מקדם קשיחות צמיג אחורי $C_R \left[\frac{N}{rad} \right]$

מסת הרכב $m [kg]$

תאוצה $a_t \left[\frac{m}{s^2} \right]$